

Worldwide Travel, Inc.

Call for special fares

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿੱਲੀ, ਬੰਬੇ

734-525-7304 ਜਾਂ 800-504-3044

ਵਾਜ਼ਬ ਰੇਟ, ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ

APPROVED MORTGAGE
THE LENDER YOU CAN TRUST

C.S. Ahluwalia
Mortgage Consultant

916.747.5801 cell
317.423.7000 fax
317.634.4391 office
cgate007@yahoo.com

1740 Lafayette Rd Indianapolis, IN 46222
Headquarters: 107 N. State Rd 135 Ste. 301 Greenwood, IN 46142
www.approvedonline.com

Call Prince Buttar 513-693-5125
7801 Braintreefield Ct. Liberty Township, Ohio 45044

Prince Art Gallery

Professional HD, Video and Digital Photography

Wedding & Birthday Parties, Sweet Sixteen, Marriage Annv.

Discounts for Religious Events

Dj services available Princeart13@Hotmail.com

Eleventh Year in Publication ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢ Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 11, Issue 19, May 8, 2010 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਇੰਡੀਅਨ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਲੀਨਾਏ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੱਕੀ ਕਾਹਲੋਂ (ਸੱਜਿਓਂ ਦੂਜੇ), ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ (ਐਨ ਸੱਜੇ), ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ (ਸੱਜਿਓਂ ਤੀਜੇ) ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ

ਇੰਡੀਅਨ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਲੀਨਾਏ ਚੈਪਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ-ਇਲੀਨਾਏ ਚੈਪਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇਥੇ ਇੰਡੀਆ ਹਾਊਸ ਸਾਮਬਰਗ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਇੰਡੀਅਨ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਡਾ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਇਲੀਨਾਏ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੱਕੀ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਸ਼ਾਲ ਦੇ ਕੇ ਇਲੀਨਾਏ ਚੈਪਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ ਇਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ

ਇਫਤੀਖਾਰ ਸ਼ਰੀਫ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਜ਼ (ਐਫ ਆਈ ਏ) ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਕੀ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਿਆ ਡਾ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ

ਲੰਮੇ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਇਤਿਹਾਸ, ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਬਾਕੀ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਕੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਨ ਸਵੰਨਤਾ ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ-ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੰਨ ਸਵੰਨਤਾ ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ-ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਕਰਕੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 2 'ਤੇ)

ਕਾਸਬ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ

ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਬਾਊਦੀਨ ਤੇ ਅੰਸਾਰੀ ਬਰੀ

ਮੁੰਬਈ: ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਫਤੇ ਗਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਜ਼ਮਲ ਅਮਿਰ ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ ਪਰ ਬੀਤੀ 4 ਮਈ ਦੀ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚਲੀ ਮੋਟਰਮੈਨਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਅਸਰ ਕਾਸਬ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮੋਟਰਮੈਨਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾ ਪੁੱਜ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਸਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 6 ਮਈ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 3-4 ਮਈ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਾਸਬ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ।

ਕਾਸਬ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਉਜਵਲ ਨਿੱਕਮ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਇਕ ਏਜੰਟ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਿੱਕਮ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ

ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸਮੂਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਲਵੇਗਾ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਿੱਕਮ ਨੇ ਕਿਹਾ,

ਕਾਸਬ

“ਕਰੂਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਾਸਬ ਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

Wraich Transport LLS
North American Truck Stop

14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਟੀਮ ਅਤੇ ਸੋਲੋ) ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਮਿਡਵੈਸਟ ਜਾਂ ਨੌਰਥ ਈਸਟ ਦੇ ਰੂਟ ਹਨ

- *We have trailer engine for carrier and thermo king
- *North american truck stop offer all kind of truck repair @ economy price.
- *We have special deal on oil change \$189 +

ਤੁਰਤ ਕਾਲ ਕਰੋ: 800-746-6201, 9093-350-3310

Dhillon Truck Stop

Interstate 40, exit 356, San Jon, NM

ਡੀਲਨ ਅਤੇ ਰੋਡ ਸਰਵਿਸ

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ

ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਕੇਲ ਉਤੇ ਵੀ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Ph:575-576-4111, 317-918-6776

ਸਨਾਤਨ ਕੌਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਗੋ 'ਚ ਕਨਸਰਟ 16 ਨੂੰ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਬੀਬੀ ਸਨਾਤਨ ਕੌਰ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ 14 ਤੋਂ 16 ਮਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਰਬਾਰ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਪਿਰਿਟ ਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਬੀ ਸਨਾਤਨ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਗਣੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਨਾਰਥ ਈਸਟਰਨ ਇਲੀਨਾਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ (5500 ਨਾਰਥ ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ) ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਈ ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਨਸਰਟ ਲਈ ਟਿਕਟ 50, 40 ਅਤੇ 30 ਡਾਲਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਟਿਕਟ 15 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਇਵੈਂਸਟਨ ਇਕਾਲੋਜੀ ਸੈਂਟਰ, ਇਵੈਂਸਟਨ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਟਿਕਟ 40 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗੀ।

'ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ-ਗਿੱਲ

ਜਲੰਧਰ: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀ ਆ ਰਹੀ 'ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਕੋਲ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਵਿਆਹ 'ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ: ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੋਇਲੀ ਨੂੰ ਦਲੀਲਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਮਲ ਅਤੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਫਰਕ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ 'ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਿੱਖ ਵਿਆਹ 'ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਸ: ਗਿੱਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੋਇਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆਂ 100 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ 'ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ' ਰਿਲੀਜ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਵ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ' ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼-ਸਮਾਗਮ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਭਵਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ, ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਖੋਜ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਤੇ ਭਰਵੀਂ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਕਿਹਾ। ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਘਟਨਾ ਸਥਲ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ ਤੇ ਕਥਾਨਕ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਨਵ-ਵਿਰੋਧੀ ਜਟਿਲ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਉਸਾਰੇ

ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਡਾ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਭੀਖੀ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਧੂ, ਪ੍ਰੋ. ਇੰਦੇ, ਡਾ. ਮੋਹਨ ਤਿਆਗੀ, ਦਸਤਕ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਜਨਕ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜਨਕ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧਰਾ, ਆਦਿ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ-ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਚੇਤ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਲੁੱਟੇ-ਪੁੱਟੇ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਦਮਿਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕ ਤੰਗੀਆਂ-ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲੋਕ-ਹਿਤੋਸੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਿਆਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਸੂਝਵਾਨ ਗਲਪਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਿਤੋਸੀ ਚਿੰਤਕ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਇਕ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਕਣ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਪੇਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਰਾੜ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਭਾਨੂ, ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਈ। ਪਹਿਲਾ ਪੇਪਰ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਰਾੜ ਨੇ 'ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ: ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰੀ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੇਪਰ ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਨੇ 'ਉਤਰ-ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਗਲਪੀ ਪ੍ਰਵਚਨ: ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਰਾੜ ਨੇ 'ਰੇਸ, ਕਲਾਸ ਤੇ ਜੰਗ' ਦੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਸਥਿਤੀ, ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਿਵ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਉਪਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੋਕ-ਪਖੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲੇਖਕ ਕਹਿ ਕੇ ਭਰਪੂਰ

ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾਬਿਆਂ, ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਨਿਹੱਕੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਸਲ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਉਪਰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਲੋਕ-ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਦਾ ਲੰਮਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਰਚੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਰ ਪ੍ਰਬਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਦੀਆਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਡੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਕ ਉਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਕਰਾਲ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੱਖਵੀਂ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਡਾ.

ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰੀਆ ਬਰੀ

ਰੂਪਨਗਰ: ਤਿਹਾਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਥਿਤ ਖਾਤਕੂ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰੀਆ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਰੁਧ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਪੀ. ਸੂਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਤਿਹਾਤ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰੀਆ ਵਿਰੁਧ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

Business For Sale

ਟਰੱਕ ਰਿਪੇਅਰ ਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਵਾਸ਼ ਵਿਕਾਊ ਹੈ

ਇੰਡੀਆਨਾ 'ਚ ਹਾਈਵੇਅ 70 ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਫੈਸਿਲਟੀ

ਨੈਟ ਆਮਦਨੀ \$25000 ਮਹੀਨਾ

Asking Price \$225,000

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ: 916-470-5520

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

- *ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
- *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮ/ਜੋਬ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ
- *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
- *2-3 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਬਣੋ

National Truck Driving School

Call For Special Price

Kashmir S. Thandi

Office: (866) 933-3038

Balhar S. Rana

Cell:916-502-7733

4585 Pell Dr. Sacramento CA, 95838

ਡਿਟਰਾਇਟ: ਇਥੇ 24 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਕਲਾਕਾਰ ਮੀਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਦੀਪਕ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਹਾਸਰਸ ਕਲਾਕਾਰ ਭੋਟੂ ਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਡਿਟਰਾਇਟ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

ਸਿਆਨ ਵੀਡੀਓ ਵਾਲੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਨ ਅਤੇ ਵਰਲਡਵਾਈਡ ਟਰੈਵਲ ਵਾਲੇ

ਡਿਟਰਾਇਟ ਵਿਚ ਮੀਕੇ ਦਾ ਕਾਮਯਾਬ ਸ਼ੋਅ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮੀਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਚਣ ਲਾਇਆ। ਇਕ ਮੌਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵੀ

ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨੱਚਣ ਲਾ ਲਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਮਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਸਰਸ ਕਲਾਕਾਰ ਭੋਟੂ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਾਸਰਸੀ

ਟੋਟਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹਸਾ ਹਸਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡੀ ਪੀੜ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ

ਉਘੇ ਗੀਤਕਾਰ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਟੋਟਕੇ ਸੁਣਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ ਦਸ ਦਿਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ।

ਦੀਪਕ ਢਿੱਲੋਂ

ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ

ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ

ਭੋਟੂ ਸ਼ਾਹ

ਡੀ ਜੇ ਅਫੀ www.djafi.com
 847-207-1610
dj.afj.music@gmail.com

DJ / Wedding Singer
 Dhol Players
 Music Production
 Classical Fusion Piano
 Equipment Rental

Attention NRI's
 The Crusaders in Academics & Life Skills

CT Public School
 Pre Nry. to 10+2 (Affiliated to CBSE)
 Greater Kailash, G.T. Road Bye Pass, Maqsudan, Jalandhar - 144 008

Teaching & Caring Together!

AIR CONDITIONED HOSTELS

Learning Centre
 For Sessional & Educational Gap of the NRI Students

Skating, Horse Riding, Gym, Swimming Pool

PIVOTAL FEATURES

- * Personalized attention
- * Dedicated Teaching Faculty
- * Well equipped Labs for Maths, Science & Performing Arts
- * Hi-Tech Language Labs
- * Complimenting learning with co-scholastic activities
- * Regular Swimming and Skating classes
- * International Standards
- * 100% Board Results
- * International tours & excursions
- * NRI Students pick up Indian Values
- * Visit and your search ends

ASSOCIATE CT INSTITUTIONS

- ♦ Engineering ♦ Pharmacy ♦ Management & I.T.
- ♦ Education (B.Ed.) ♦ Polytechnic
- ♦ Hotel Management ♦ PGDM ♦ Bio Tech

S. Charanjit Singh 'Channi' Chairman, CT Group of Institutions
Mrs. Lakhvinder Kaur Principal, CTPS

+91-0181-5009553, 5009555, 5009568
 +91-98149-20839, 98780-59093
www.ctpublicschool.com www.ctgroup.in
 E-mail: ctps_school@yahoo.co.in

Its Worth A Visit!
 ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲਾ ਨਵੇਕਲਾ ਸਕੂਲ

computer agents
 SERVICE - SOFTWARE - SOLUTIONS

Virus Removals \$80
Data Backup \$50
Networking \$85
Business Solutions

FREE DIAGNOSTIC SERVICE

CALL US TODAY!
847-387-3883
 211 Northwest Hwy., Barrington, IL 60010

HOURS
 MONDAY - SATURDAY
 9AM - 4PM

ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ
 ਸਿੱਧੀ ਕਾਲ ਕਰੋ 630-479-0031

■ ਇੰਜ਼ੋਰੈਂਸ ਨਹੀਂ? ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। 20-40% ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
 ■ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ Invisalign (Clear Braces) ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ? ਮੁਫਤ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਓ।
 ■ ਦੰਦਾਂ ਤੇ ਮਸੂੜਿਆਂ ਦੀ ਬਦਬੂ, ਖੂਨ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ? ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਵੀਨ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ, ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਤੇ ਚਮਕਦੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਅਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ

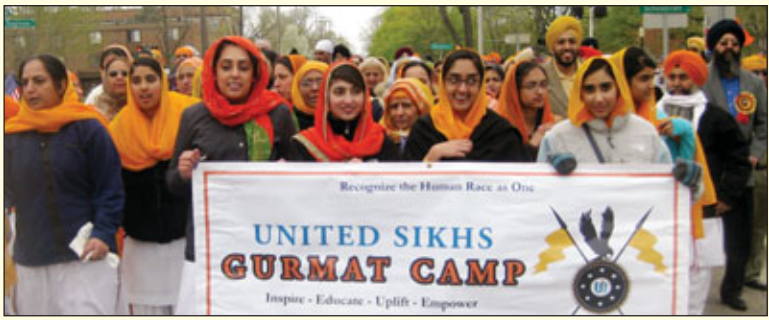
Fillings, Dentures, Crowns, Bridge, Veneers, Extractions, Cleaning,

Dr. Harjinder Khaira DMD & Associates

Lakestreet Dental
 490 W. Lake Street, Suite 107 Roselle, IL 60172
 630-894-8008

Lakeland Dental
 115 E. State Rd., Island Lake, IL 60042
 847-526-1920

ਲੈਨਸਿੰਗ 'ਚ ਸਜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਤਸਵੀਰਾਂ: ਸਿਆਨ ਵੀਡੀਓ, ਫੋਨ: 734-261-0936

ਡੈਲਸ ਦੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ 'ਚ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਦੀਪਕ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਲਹਿਰਾਂ ਲਾਈਆਂ

ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਨਾਰਥ ਟੈਕਸਸ (ਪੀਕੈਟ) ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਛੋਟੇ

ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ, ਗਹਿਣੇ, ਚੂੜੀਆਂ, ਮਹਿੰਦੀ

ਕੁਮਾਰ, ਮੋਹਨ ਪਾਬਲਾ, ਬੋਬੀ ਬਰਾੜ, ਜਸਮੇਲ ਸੰਧੂ, ਵਿੱਕੀ ਹੀਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੰਘੜਾ ਅਤੇ

ਤੋਂ ਇਹ ਡੈਲਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਲੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਬਿੰਦਰਖੀਏ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵੀ ਲਗਵਾਏ ਗਏ ਸਨ

ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਖੂਬ ਲਹਿਰਾਂ ਲਾਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਾਮੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮੰਗਲ ਹਨੂਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਖੂਹ' ਦੀ ਖੁੰਡ ਚੁਕਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਮੇਲਾ ਸ਼ਾਮੀ 6 ਵਜੇ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਝੱਟ-ਝੱਟ ਹੀ ਹਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਹੀਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਮੌਜ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਟਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸੂਰੂ ਵਿਚ ਹੈਰੀ ਗੁਰਨਾ ਅਤੇ ਹੈਰੀ ਸੇਰੋ ਨੇ ਇਕ ਗੀਤ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਦੀ ਚੱਲ ਸੋ ਚੱਲ ਰਹੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਾਣਾ ਇਕਬਾਲ, ਡੈਲਸ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਚ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਰਾਣਾ ਇਕਬਾਲ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੂਰੂ ਹੋਏ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲ ਜੀ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੀਲਵੀ, ਡਾ. ਜੈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

ਪੀਕੈਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ 1989 ਵਿਚ ਬਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 21 ਸਾਲ

ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਇਧਰਲੇ ਤੇ ਉਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਕਰਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂਬਰ ਗੁੱਥਮ-ਗੁੱਥਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਸਾਂ ਬਚੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਤੇ ਟੈਲੀਕਾਮ ਘੁਟਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ। ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੁਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੁੱਥਮ-ਗੁੱਥਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਸਾਂ ਬਚੇ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜੁੜੀ ਤਾਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਦਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆ ਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਰੇਲਵੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਸਬੰਧੀ ਤਖਤੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਨਾ ਡੀ.ਐਮ. ਕੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਦਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਘੁਟਾਲੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟੈਲੀਕਾਮ ਮੰਤਰੀ ਏ. ਰਾਜਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ) ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਾਤ ਆਧਾਰਤ ਜਨਗਨਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੀਕਰ ਰੀਮਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ।

'ਜਥੇਦਾਰ' ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਜ਼ਖਮੀ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ: ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 'ਜਥੇਦਾਰ' ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਜਦੋਂ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਪਿੰਡ ਸਰਦੂਲੇ ਵਾਲੇ ਪੁਜਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਖਾਲੇ ਨੂੰ ਚਾਦਰ ਪਾ ਕੇ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਖਾਲੇ ਉਪਰ ਪਈ ਚਾਦਰ 'ਤੇ ਟਿਕ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਖਾਲੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲਗ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦਿੱਤੇ।

SUPER CHANNELS, SUPER SHOWS, SUPER PACK!

Now including NDTV Imagine, SAB and aapka Colors!

Hindi Super Pack - \$44.99/mo.

Get 9 amazing channels!

DISH TV USA
947 W Wise Rd, Schaumburg IL 60193
Tel: 847-380-5500 Web: www.dishtvusa.com

All prices packages and programming subject to change without notice. Local and state sales taxes may apply. Customer must subscribe to minimum programming, including a qualifying International package, DishFAMILY or DishMEXICO, or a \$6.00/mo. Service Access fee will apply in addition to the monthly price for International programming. A second dish antenna may be required to view both International and American programming. All services marks and trademarks belong to their respective owners.

ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਮਾਧੁਰੀ ਜਾਸੂਸੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਵਾਸਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਮਹਿਲਾ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਾਵੇਰੀ ਬਾਵੇਜਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ 53 ਸਾਲਾ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਸੂਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਮਾਧੁਰੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਗਮੋਹਨ ਦਹੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨ ਹੋਰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਬੀਤੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੀ।

ਉਧਰ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਹਾਈ

ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਨਿਯੁਕਤ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਾਸੂਸ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਹੋਰ ਰਾਜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਲਈ ਹੈ।

ਫੌਜ 'ਚ ਉਚਾ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੁਫੀਆਗਿਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਧੁਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਈ ਐਫ ਐਸ-ਬੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜੌਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਜੋੜੇ ਵਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਈਮੇਲ ਅਤੇ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਧੁਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਤਨੀ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਹੋ ਆਈ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਧਰੀ ਸੂਤਰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਜੋੜੇ ਦੇ ਫੌਜ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿਚ ਮਾਧੁਰੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਖੁਫੀਆ ਗਿਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜਿਆ

ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਣਾ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਖ਼ਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਹੈ ਜੋ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਲਈ ਮਾਧੁਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਪਾਕਿ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਲਈ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਹੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪੁਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਆਈ ਐਫ ਐਸ ਬੀ ਰੈਂਕ

ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਲਈ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਪਤਾ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਲੈਣ ਦਿਓ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਬਦੁਲ ਬਾਸਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੂਟਨੀਤਕ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਗੁਪਤਾ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਧੁਰੀ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿ ਲਈ ਜਾਸੂਸੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭੁਟਾਨ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਿਆ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਠੋਸ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਕਰੀਬ 6 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਧੁਰੀ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ

ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਿਚਕਿਚਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਧੁਰੀ ਦਾ ਲਖਨਊ ਦੇ ਇਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਨੂੰ ਰਮਜਾਨ ਮਹੀਨੇ ਚੁੜੀਆਂ ਤੇ ਅੰਗੂਠੀ ਪਾਏ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ਗਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਧੁਰੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਲਾਮ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜਲੇ ਗ਼ਜ਼ਬ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਉਬੇ ਭੇਜੇ ਹਨ। ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਬੇ ਭੇਜਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਰਧਾਤ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰਬੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਪੀ ਏ ਕੇ ਐਮ ਆਈ ਐਲ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਾਕਫ਼ ਹੈ। ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਪਾਕਿ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਚਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ 140,000 ਤੋਂ ਵਧ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ।

To Advertise with us
Call: 847-359-0746
Fax: 847-705-9388
 e-mial:
punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸੁਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਹਿਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ	ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ	ਸੁਗਰ ਕੰਟਰੋਲ	ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
 ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਚਰਨ
 ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
 25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
 Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
 Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Law Office of Navdeep S. Jhaj

Immigration Law Attorney

General Legal Practice

Navdeep S. Jhaj
 Member, American Immigration Lawyers Association

Estate Planning
Personal Injury
Bankruptcy

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਜਨਰਲ ਲਾਅ
- ਪਰਸਨਲ ਇੰਜਰੀ
- ਬੈਂਕਰਪਸੀ
- ਐਸਟੇਟ ਪਲਾਨਿੰਗ

1930 W Hubbard, 2nd Floor, Chicago, IL 60622
Voice: 312.404.8893, Fax: 312.243.2277
 email: navjhaj@me.com

ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ

ਬਿੰਪੂ: ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦਰਮਿਆਨ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੋੜਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਮ ਅਹੁਦਾ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿਛਲੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਬਾਅਦ ਬੀਤੀ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। 90 ਮਿੰਟ ਤਕ ਚਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਏਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫ਼ਿਲ ਮੱਠ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਮਾਯੂਸੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸ਼ਰਮ ਅਲ ਸ਼ੇਖ਼ ਵਿਖੇ ਵਿਵਾਦਤ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮਿੰਟ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਉ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 26/11 ਘਟਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਏ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਉਦ ਦਾਵਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਾਫ਼ਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਘੱਮਣ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਏਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁਧ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤਕ ਇਕੱਲਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਦਕਿ 30 ਮਿੰਟ ਵਧਦੇ ਸਮੇਤ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਉ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹ ਮਹਿਮੂਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਵਖੋ-ਵਖਰੀਆਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਲਹਿਜ਼ੇ 'ਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਅਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਾਹ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਕਦਮ ਹੈ।" ਯਾਦ ਰਹੇ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੰਮੇਲਨ ਸ਼ੁਰੂ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ-ਗਿਲਾਨੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੱਸਿਆ

ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੂਰ ਤਕ ਇਕੱਠੇ ਤੁਰੇ ਸਨ।

ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੁਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰੋਕ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਬੰਧੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮੰਗੀ। ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ.ਐਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼ਿਵਸ਼ੰਕਰ ਮੈਨਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨਿਰੂਪਮਾ ਰਾਉ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹ ਮਹਿਮੂਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1999 ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਤਰੀ ਮਦਦ ਸੰਗਠਨ (ਸਾਰਕ) ਦੇ ਸਿਖਰ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵਧੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਫਿਲਿਫ ਜੇ. ਕ੍ਰਾਉਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੱਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਬੋਲਦਿਆਂ

ਸਾਰਕ ਵਲੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨ ਦਾ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਹਿਦ

ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਅੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਹੱਕ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਅ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਕ ਦੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਬੜੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਪਰ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜੋ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਢਾਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਲੰਮਾ ਰਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਭੂਟਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲੀਓਨਡੇਨ ਜਿਗਮੀ ਬਿਨਲੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਗੇ।

ਮਿਰਚਪੁਰ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਘਿਰ ਰਹੇ ਹਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ 'ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ' 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ 'ਅੰਤਿਆਚਾਰ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਹਿਸਾਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮਿਰਚਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਗਨੀਕਾਂਡ ਵਿਚ ਪੋਲੀਓ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੁੜੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੜਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਪਲਾਇਨ ਕਰ ਗਏ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 9 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਨਿਸੰਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਜੀਦਾ ਰੋੜਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਉਚ ਜਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ-ਕੁੱਟੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 6 ਮੈਂਬਰ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਦੁੱਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਜਾਟ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਚਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਹ ਐਲਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।' ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਵੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਿਰਚਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਕੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਰਚਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹੁੱਡਾ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਚਿੰਨੀ ਲਿਖ ਕੇ ਮਿਰਚਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਾਲਿਮਾਨਾ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਕਾਂਡ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ-ਇਹ ਪੱਤਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਰਚਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਿਣਕ ਲੱਗੀ। ਦੂਜਾ-ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਆਸਾਧਾਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਲੀਕ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹੁੱਡਾ ਰੋਹਤਕ, ਝੱਜਰ-ਸੋਨੀਪਤ, ਦੇਸਵਾਲੀ ਜਾਟ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ 2009 ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜਨ ਆਧਾਰ ਖਿਸਕਿਆ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੀ ਹੁੱਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ 2005 ਤੋਂ 2010 ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਸਮੇਤ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਦਾਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 90 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁਲਦੀਪ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ (ਬੀ. ਐਲ.) ਦੇ 6 ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਚੋਂ 5 ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਲੈਣਾ ਪਿਆ। ਆਪਣੇ ਦੇਸਵਾਲ ਜਾਟ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਗੈਰ-ਜਾਟਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਦਲਿਤਾਂ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਅਹਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹਨ, 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫੂਲਚੰਦ ਮੁਲਾਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮਿਰਚਪੁਰ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਕਾਂਡ' ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ" ਅਤੇ "ਇਕ ਮਾਮਲੀ ਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿਲ ਕੰਬਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।" ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੇਖੇ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਦੋਸਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ

ਬੰਗਲੌਰ: ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਐੱਚ. ਹਲੱਪਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਤੀ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸ਼ਿਮੋਗਾ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ ਸੀ।

ਹਲੱਪਾ ਨੇ ਫੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੰਨਡ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਲੱਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸੈਕਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਲੱਪਾ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁਧ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ (ਭਾਜਪਾ) ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਤੋਂ

ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ।

ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਨੇ ਬੇਲਗਾਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 8 ਅਤੇ 12 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਬਈ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ.ਈ ਸ਼ਿਵਰੱਪਾ ਨੇ ਹਲੱਪਾ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਰਵਾਇਤ ਪਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਲੱਪਾ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਵਰਕਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਚਾਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਫਜ਼ੀਹਤ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਕਿ-ਸਾਫ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਘਰ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਤ ਉਥੇ ਠਹਿਰੇ, ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਬੰਗਲੇ 'ਚ ਠਹਿਰੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੋਲੋਂ ਦਵਾਈ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਘਰ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰੌਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਸੈਕਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਰ.ਬੀ. ਦੇਸਪਾਂਡੇ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਹਲੱਪਾ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਵੇਖਣਗੇ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ

ਜਨਮ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤੀ
ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 5 ਮਈ 2010 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁੰਦੇ। ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਹੋਣਾ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਤਾਰਵੀਂ ਅਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਜਣਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਮੁਗਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਖਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਵੱਢ ਕੇ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਏ ਦਾ ਜਨਮ 1723 ਈ: ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਇਛੋ-ਗਿਲ ਦਾ ਹੈ। 1761 ਤੋਂ 1733 ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਨੇਰਾ ਕਾਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 1739 ਈ: ਵਿਚ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ ਸਨ। ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ 'ਖੁਰਾਸਾਨ' ਦਾ ਇਕ ਡਾਕੂ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਲਈ ਭੈ ਅਤੇ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ 5 ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ-ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ, ਜੈ ਸਿੰਘ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਾਲੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਹਰਦਾਸ ਸਿੰਘ (1670-1761) ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗਾਈ। ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਅਕ ਵੀ ਰਹੇ। ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਸੁਰਸਿੰਘ ਸੀ, ਜੱਦੀ ਕੰਮ ਤਰਖਾਣਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਰਤਕਣ ਕਾਰਨ 'ਇਛੋ-ਗਿਲ' ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਏ ਸਨ। ਸ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਿੱਛੋਂ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਰਸਾਲਦਾਰੀ ਸਾਂਭਣੀ ਪੈ ਗਈ। 1740 ਈ: ਨੂੰ ਕੇਵਲ 22 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦਾਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਾ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਲ 'ਬਿਬੇਕਸਰ' ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਾਮ ਰੌਣੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ 'ਮਾਤੀ ਕੰਬੋਕੇ' ਨੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕੀਤੀ, ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੱਸਾ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। 1748 ਈ: ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਮਰੌਣੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਕੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਕਿਲ੍ਹਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸੂਬੇਦਾਰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ

ਸ਼ਕਲ ਵੇਖ ਕੇ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘੋੜ ਸਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਦੀਨੇ ਦੀ ਨੀਅਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੰਗਵਾ ਲਿਆ। ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧ ਗਿਆ। 1762 ਈ: ਦੇ ਵੱਡੇ ਘੁੱਲੂਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਖਾਈਆਂ ਸਨ। 50,000 ਅਫਗਾਨੀ ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 20,000 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। 1767 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ, ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਏ ਅਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੇ ਬਿਆਸ ਪਾਰ ਹੋ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ

ਅਦੀਨਾ ਵੇਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ, ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ 'ਕਨੁਈਆ ਲਾਲ' ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ, ਸਿਆਣਪ, ਮਿੱਠੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਭਰੀ

ਜ਼ਖਮ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਰਾਮਗੜੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 18 ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਨਾਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਜਾਂ ਅਰਾਮ ਦੇ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਈ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਅਫਗਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਪੈਰ ਉਖਾੜ ਕੇ ਭਾਜਣਾਂ ਪਾ

ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਢਿੱਲਵਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਤ ਨਾਹਨ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਵਾਂਗ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਮੈਦਾਨੀ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਟਕਰਾਉਂਦਾ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਝੱਟ ਮੋਢਾ ਡਾਹ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। 12 ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ 'ਚੋਂ 4 ਮਿਸਲਾਂ-ਸੁਕਰਚਕੀਆ, ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਰਾਮਗੜੀਆ ਅਤੇ ਕਨੁਈਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਟਾਲਾ, ਕਲਾਨੌਰ, ਮਿਆਣੀ ਖਾਸ, ਟਾਂਡਾ, ਤਲਵਾੜਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਦੱਖਣ, ਰਾਵੀ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਵਿਚਲਾ ਇਲਾਕਾ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ, ਕਾਂਗੜਾ ਦਾ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਵੱਡਾ ਇਲਾਕਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਈਰਖਾ ਵੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ, ਪੱਛਮ ਵਲ ਕਨੁਈਆ ਮਿਸਲ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵਲ ਭੰਗੀ ਮਿਸਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਰਾਮਗੜੀਆ ਮਿਸਲ ਕੋਲ 360 ਕਿਲੋ, ਬੁਰਜ ਅਤੇ ਦਮਦਮੇ ਸਨ, ਤੇ ਚੰਗੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਸਨ, ਮਿਸਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਸਲ ਦੇ ਫੌਜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਲ੍ਹੇ, ਫਸੀਲਾਂ, ਦਮਦਮੇ, ਸ਼ਸਤਰ, ਤੋਪਾਂ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਲ, ਬੇੜੀਆਂ, ਪੁਲ, ਖੇਤੀ ਦੇ ਸੰਦ ਆਪ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਅਤੇ ਤਨ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਦਾਤ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਕਿਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਫਸੀਲ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਰਾਉਣੀ, ਅਮੁਕ ਲੰਗਰ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਰੌਣੀ ਅਤੇ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਸਲ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਗੜੀਆ-ਮਿਸਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਸਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਭ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। 1780 ਈ: ਨੂੰ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ

ਹਾਕਮ ਨੇ ਇਕ ਕੰਨਿਆ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਕੰਨਿਆ ਵਾਪਸ ਦੁਆਈ, 5000 ਰੁਪਏ ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ, ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੁੱਟਿਆ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ 'ਬੰਦੀ ਛੋੜ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਹੀਰੇ, ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦਾ ਤਖਤ ਤਾਉਸ, 2000 ਹਿੰਦੂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਨੇੜੇ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ, ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਹੋਈ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਤੇ ਜਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। 1782 ਨੂੰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੰਨਦੇਸ਼ੀ, ਮੇਰਠ, ਮਲਕਾਗੰਜ, ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਮੁਗਲਪੁਰ ਆਦਿ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹੋਇਆ 'ਸ਼ਾਹੀ ਤਖਤ ਤਾਉਸ' 'ਰਾਮਗੜੀਆ ਬੁੰਗੇ' ਵਿਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਪੰਥ ਦੀ ਆਪਸੀ ਫੁਟ ਕਾਰਨ ਰਾਮਗੜੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਠ ਦੇ ਹਾਕਮ ਨਜਫਖਾਨ ਨੇ 10,000 ਰੁਪਿਆ ਸਾਲਾਨਾ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ 80 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1803 ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਯਾਤਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 57 ਸਾਲ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤੀ ਤੇਗ ਦੇ ਜੋਹਰਾਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਬਲ ਦੀ ਅਫਗਾਨ ਹਕੂਮਤ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁਗਲੀਆ ਸਲਤਨਤ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਸੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਤਾਕਤ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ* ਪੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬਾਬਾ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਧਾਗੇ-ਤਵੀਤਾਂ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਬੇ ਕੀ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਂ, ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੀ ਚਾਚੀ ਜੋ ਕੁਝ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਆਪਾਂ ਇਕ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਮੇਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸੱਤ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਸੀਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਸ ਬਾਬੇ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਾਫੀ ਜਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਲੋਕ ਵਿਖਾਵੇ ਵਾਸਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਲੋਹੇ ਦੇ ਬੱਠਲ (ਕੜਾਹੀਏ) ਵਿਚ ਅੱਗ ਦੇ ਮਘਦੇ-ਮਘਦੇ ਕੋਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਹੁਣ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇਕ ਕਾਪੀ ਵਿਚੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੇਕਣ ਲੱਗਾ। ਵੇਖਦਿਆਂ-ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ

ਉਸ ਦਿਨ ਇਹ ਇਕ ਭੂਤ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਵੇਖਿਆ, ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਕਿੰਨੇ ਭੂਤ ਕੱਢਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਚਾਚੀ ਨੇ ਘਰ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਿਫਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਦੇ ਟਰਿੱਕ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਦੂ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੈਂ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਨਿੰਬੂ ਜਾਂ ਪਿਆਜ਼ ਦਾ ਰਸ ਕੱਢ ਕੇ ਕਲਮ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸੁਕਾ ਲਓ। ਸੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਉੱਪਰ ਸੇਕੋਗੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਭੂਤ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਸੀਨ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਆਪ ਕਰਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਹ ਟਰਿੱਕ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿਤਰਾਂ ਜਾਂ ਆਂਢੀਆਂ-ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਨਿੰਬੂ ਦੇ ਰਸ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਪੇਪਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਗ ਉੱਪਰ ਸੇਕਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਿਸਦੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਟਰਿੱਕ ਕਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਚੌਕੀਆਂ ਭਰਨ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੌਕੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ, ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਬਣਾਕੇ ਆਖਰੀ ਚੌਕੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਟਰਿੱਕ ਕਰਕੇ ਭੂਤ ਕੱਢਦਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਰੱਬ ਹੀ ਬਚਾਵੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲੋਂ।

ਇਕ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਟੇਢੀ-ਮੇਢੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਜਨਾਨੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ, ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਬਾਬਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਾਕਾ ਇਹ ਤੇਰੀ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਦਾ ਭੂਤ ਸੀ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਚਿੰਬੜਿਆ ਸੀ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਪੂਜਾ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ

ਬਾਬੇ ਨੇ ਭੂਤ ਕੱਢਿਆ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕਈ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਜਾਦੂ ਦੇ ਟਰਿੱਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜਾਦੂਗਰ ਹੱਥ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਦੂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਜਾਦੂ

ਅਜੋਕਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ
ਸਿੱਖ ਉਦੋਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੂਝ ਦਾ ਜਦੋਂ ਜਿਤਲਾਂਵਦਾ ਏ। ਅੱਖਰ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਸਾਥ ਜੇ ਨਾ ਦੇਵਣ ਗੁਰਜ-ਗਿਆਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਲਗਵਾਂਦਾ ਏ। ਡੇਰੇ ਆਪਦੇ ਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾਮ ਵੱਡਾ ਚਰਚਾ ਖਾਤਿਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਦਾ ਏ। ਸਿੱਖਣਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਲਟਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਿਖਾਂਦਾ ਏ।
-ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਾਲ
ਫੋਨ:408-209-7072

***ਬੇ-ਟੇਰੀਆ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ**
ਫੋਨ:415-368-7024

ਭੁਰਦੇ-ਖੁਰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ!

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ

ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਅਸੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਉਚਾਈ ਚੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਦਮ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਦੇਰ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਉਤਰਾਈ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਬੋਝੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮੰਜਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪਕਿਆਈ ਬੜੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੱਕ ਕਰਕੇ!

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦੀਆਂ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਿਘਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਮੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ

ਪ੍ਰੋ. ਬ੍ਰਿਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ*

ਸੀ। ਫੇਰ ਛੋਟਿਆਂ ਛੋਟਿਆਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਫੇਰ ਪਿੰਡ ਬਣੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋਈ। ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਲ ਰੁਖ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿ 'ਵੱਸੀਏ ਸ਼ਹਿਰ, ਭਾਵੇਂ ਹੋਵੇ ਕਹਿਰ।'

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਔਰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਹੀ। ਜ਼ਰ, ਜੇਹੂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣੇ।

ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਸਵੇਂਬਰ ਰਚਾਏ। ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਔਰਤ ਉਸਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਸ਼ਰਤ ਲੜਕੀ ਦਾ ਬਾਪ ਰਖਦਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਧਾਰਣ ਲੋਕ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਠੀਕ ਲਗਦਾ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਬਹੁਤ ਵੇਰ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਫਰਕ, ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ ਫਰਕ ਅਤੇ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਫਰਕ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਖਦਾ।

ਮੇਰੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਅੰਤਰ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਲੜਕੇ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਮਿਲ ਲੈਣਾ, ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣ ਲੈਣਾ ਵੀ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਵ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਭਿਚਣਾਂ, ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰੋੜਾ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਗਣ ਲੱਗੀ, ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹਸਦੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਜੋੜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਕਰਨਗੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਯਕਲਖਤ ਕੈਸੀ ਪੁੱਠੀ ਭੁਆਈ ਆ ਗਈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ ਚਕਨਾ-ਚੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਖੇਡ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤਿੱਤਰ-ਬਿੱਤਰ ਹੋ ਗਈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਓਹ ਸਚਾਈ ਖੁਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਭੈਣ-ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤੋੜਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰੇਮ ਤਜਾਰਤੀ ਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਜਿਤਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇਖ ਲਈ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਾ ਕਰੀਏ ਚਾਲੀ-ਪੰਤਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈਏ। ਮੇਰੇ ਵਾਕਿਫ ਚੰਗੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬਣੀ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਗਏ। ਫੇਰ ਵੀ ਇਕ ਬੀਬੀ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਛੁੱਟ ਕਹਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਸਤੇ ਅਲੱਗ ਕਰ ਲਏ। ਇਕ ਬੇਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆ ਦਿੱਤੀ (ਨਾ ਹੀ ਕਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਕਸਾਇਆ, ਨਾ ਹੀ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੰਗਿਆ।) ਮੈਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਬੀਬੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ? ਉਹ ਆਦਮੀ ਵੀ ਕਦੀ ਉਸਦੀ ਬਦਖੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ! ਸਦਾ ਉਸਦੇ ਸਲੀਕੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਖਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੀ। ਹੁਣ ਬੁੱਢੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ ਚਿਹਰੇ

ਦਾ ਜਲਾਲ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਚੰਦ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਸਵੈ-ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਜਬਰਦਸਤ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬੋਝੀ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸਦੇ ਬਦਤਮੀਜ਼ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਹਾੜਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰ ਲਈ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਰਕੇ ਇਕ ਲੜਾਈ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਹੋਣਹਾਰ ਬੀਬੀ ਨੇ ਅੱਡ ਰਹਿ ਕੇ ਕਈ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨਾਮਾਕੂਲ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਨਾ ਤੇ ਕੁਝ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਹਾ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨਿਕੰਮਾ ਸ਼ਖਸ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਉਚ ਹਸਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਹਾੜਨ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣੀ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੂੰਗੀ। ਬੋਝੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਓਹ ਨਿਕੰਮਾ ਆਦਮੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀਬੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਖਲਾਕੀ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਈ। ਫੇਰ ਵੀ ਪਹਾੜਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਡਮੁੱਲਾ ਗਿਫਟ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਪਤੀ ਦੀ ਔਲਾਦ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਵਾਕਿਫ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੀ ਨੂਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਤੇ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ।

ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵਰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਬੀਬੀ ਮਿਲੀ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਤੁਸੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋ। ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨ ਭਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣਿਆ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹਿਰ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਮੋਹਤਮ (ਐਕਸੀਅਨ) ਬਣਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਉਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਝਿਜਕ ਘਟ ਗਈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਮੇਰਾ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆਂ ਕਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਬੋਝੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਖਰਚਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਤੰਗੀਨ ਸਮਝੀ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਹੋਰ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਵਫਾਤ ਪੌਣ ਵਾਲਾ ਬੁਲੰਦ ਪਾਏ ਦਾ ਲੋਕ ਕਵੀ ਦਾਮਨ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤੂੰ ਸ਼ਾਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ? ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੀਵੀ ਵਫਾਤ ਪਾ ਗਈ। ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਬੀਬੀਆਂ ਬਾਜੀ ਜਿੱਤ ਗਈਆਂ। ਚੌਥਾ ਬੰਦਾ (ਦਾਮਨ) ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਗਿਆ।

ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ), ਅਜੀਤ, ਸਪੋਕਮੈਨ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਗੁਜਰਦਾ ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਚਾਰ ਕੇਸ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਗਿਰਦੇ ਮਿਆਰ ਬਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਕਦੀ ਲਾੜਾ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬੋਝੇ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਦਹੇਜ਼ ਬੋਝਾ ਲਿਆਉਣ ਕਰਕੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਲਾੜੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਹੀ ਗਹਿਣਾ ਗੱਟਾ ਲੈ ਕੇ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਲਾੜੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕਈ ਕਈ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਹੀਨਾ ਡੇਢ ਮਹੀਨਾ ਮੌਜ ਮੇਲਾ ਕਰਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਰਹਿੰਦੀ ਖੁਹੰਦੀ ਕਸਰ ਟੀ.ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੱਕਾਰੀ, ਝੂਠ, ਫਰੋਬ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਗਾਬਾਜ਼ ਮੌਜਾਂ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਵੇਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਮਿਲਾਪ ਟੁਆਏਲੈਟ ਜਾਣ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਟੱਟੀ ਪਿਸ਼ਾਬ

ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਫਲਸ਼ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਉਪਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਡਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਪਾਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋਰ ਗਰਕਣਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੇ ਹੋਰ ਹੀ

ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਪਾਕ ਦਾਮਨ ਗੰਦ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਸੂਮ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਹੋ ਕੇ ਮਾਸੂਮ ਨਾਲੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੰਡੇ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਹੀ ਬੋਝੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲੜਕੀ ਅਖੀਰਲੇ ਸੁਆਸ ਤੱਕ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ

ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਕਈ ਕਲਯੁਗੀ ਮਾਪੇ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਰਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਖਾਕ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਵੇ ਵਿਆਹ, ਜੇ ਬੋਝੀ ਜਿਹੀ ਔਖ ਆਵੇ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲੈਣਾ। ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚੋਂ ਔਧ ਨਾਸੀਂ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ। ਬੱਸ ਫੇਰ ਕੀ ਹੈ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਜਲਵਾ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਕੀ ਕਹਾਂ ਵੀਰ ਜੀ, ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ ਸੀ ਚੋਰਾਂ ਵਾਲੀ ਔਖ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ। ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਅੱਜ ਘਰ ਅਤੇ ਦਰ ਬਗੈਰ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਇਕ ਘਰ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦਾ ਘਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਾਪ ਦਾ ਘਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕਈ ਵੇਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤਲਾਕ-ਸੁਲਾਕ ਅਮੀਰਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਇਹ ਹਵਾ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇਕ ਸਕੂਲ ਜਿਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ ਦੇ ਪਤੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇ ਆਸਰਾ ਛੱਡ ਗਏ। ਕੁਝ ਐਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਨਸੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਾਦੇ ਦਾਦੀਆਂ ਅਤਿ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਬੁੱਢੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਪੁਰ ਦਰਦ ਹੈ ਲੰਬੀ ਦਾਸਤਾਂ ਮੇਰੀ। ਕੇਵਲ ਦੋ ਤਿੰਨ ਨਤੀਜੇ ਲਿਖ ਕੇ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਕਦੀ ਫੇਰ ਸਹੀ।

ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਪਾਕ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੁਢੇਪਾ ਰੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਿਫਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ, ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਵਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ। ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੋ!" ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੜਕੇ, ਲੜਕੀ ਬਾਬਤ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬੰਧਨ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਨਾਉਮੀਦੀ ਦਾ ਮੰਜਰ ਸਾਨੂੰ ਮਾਯੂਸੀ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਲਾਇਕ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਬੇਵਫਾਈ ਇਤਨੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਊ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਬਹੁਤ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਹੀ ਕੋਈ ਤੋਜ਼-ਤਰਾਰ ਬੀਬੀ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਠੀਕ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ! ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚੇ ਬਗੈਰ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਜੀਜ਼ ਦੀ ਥਿਉਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਇਕ ਹੁੰਦੇ। ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਹੋਰ ਵੀ ਲਾਇਕ ਹੁੰਦੀ।

*ਚਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਫੋਨ: 925-683-1982

ਬਾਮਸੇਫ ਦੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਬਾਮਸੇਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਲੋਂ ਨਾਮੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਸਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਵਲੋਂ ਮਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਵਾਵੇਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਮੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਹਿਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ।

ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰ ਦੇ ਗੀਤ ਪ੍ਰਮਾਣ, ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਸਿਮਰਤੀ ਦੇ ਵੇਰਾਂ 'ਚੋਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੱਖਣ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੁਹਾਨੀਅਤ ਡੁਲੂ ਡੁਲੂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮੀ ਗਾਇਕ ਗਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ ਹਨ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਰੀਓਲਿੰਡਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ ਵਜੋਂ ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਗਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੀਤ ਗਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ

ਨਵੇਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਨਜੀਤ ਪੰਪੂ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਲੌਕੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਰਟਾ, ਗੁਰਲੇਜ ਅਖਤਰ, ਸੱਤੀ ਮੋਖੇਵਾਲੀਆ, ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ, ਸਾਹਿਲ ਬੰਗਾ, ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਹੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਟਾ, ਗਾਮਾ ਢੋਲੀ, ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਢੋਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲਡ

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਡਾਕ

ਮੈਡਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਮਸੇਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਐਮ ਆਰ ਪਾਲ ਵਲੋਂ ਬਾਕੀ ਸਰਕਰਦਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ "ਅਖਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਆਦੀ ਲੋਕ" ਨਾਂ ਹੇਠ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਲੇਖ ਲਿਖ ਕੇ ਬਾਮਸੇਫ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਮਸੇਫ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਰਥਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਅਗਰ ਸੋਨੂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਜਾਂ

ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਮੂਲ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਅਸੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੋਲੀਨਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਭੁੱਟਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਹੀਰ, ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਭਾਰਟਾ, ਬਲਦੇਵ ਸੁੰਮਨ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਕਾਜਲਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਐਮ ਆਰ ਪਾਲ ਹੋਰਾਂ ਸੋਨੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਪਲਵਿੰਦਰ ਮਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਨੂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨਾਲ ਟੋਬਲ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਲਵਿੰਦਰ ਮਾਹੀ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਨੂ ਨੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੀ ਸੋਨੂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜ ਦੂਜਿਆਂ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

-ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਮਸੇਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ,
-ਐਮ ਆਰ ਪਾਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਬਾਮਸੇਫ

ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਲਾਂਵ ਪੜ੍ਹੀ...

ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਲੋਂ ਕਾਮ ਦਾ ਵੱਧ ਗੁਲਾਮ ਹੈ। ਕਾਮ ਤੋਂ ਅਤਿਪਤ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਅਕਲਾ ਹਾਥੀ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜ਼ੋਰ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਜਦੋਂ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਵਿਚ ਸੁਦਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਅਠਾਰਾਂ ਝੁੰਗੀਆਂ ਢਾਹ ਕੇ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਵੀ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੰਜੇ ਤੱਤ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਸੰਤ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਆਹ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਨੂੰ ਚਲਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੰਨੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕਈਆਂ ਲਈ ਘਟਨਾ ਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਲਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਤਲਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਵੀ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਗਿਆਨ ਤੇ ਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਕਲ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਵਿਚ ਜੇ ਨਟ ਅਤੇ ਬੋਲਟ ਦੀਆਂ ਚੁੜੀਆਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੈ ਤਾਂ 'ਤੜਕ ਤੜਕ' ਹੋਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਸੁੱਖ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਘੋੜੀ ਤੇ ਅਕਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਉਹ ਬੀਰਬਲ ਦੇ ਲਤੀਫੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ। ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚ ਵਾ-ਵਰੋਲਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਯਕੀਨ ਕਰੋ ਦੁੱਧ ਦੀ ਗੜਵੀ ਪੀ ਕੇ ਵੀ ਲੱਤਾਂ ਫੁਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਕਦੇ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਠ ਮਿੰਟ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਪਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਸੱਠ ਸਾਲ ਵੀ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਕਈ ਬੰਦੇ ਲਾਵਾਂ ਲੈਣ ਵੇਲੇ, ਫੇਰੇ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਹੁੱਝਾਂ ਮਾਰੀ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਛੇਤੀ ਕਰ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਮਕੀਲੇ ਨੇ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਚੀਸ ਦੱਸੀ ਕਿ 'ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਲਾਂਵ ਪੜ੍ਹੀ ਵੈਰਨੇ ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ ਮੇਰੀ...' ਪਰ ਮੇਰੀ ਲਾਂਵ ਦੀ ਵਿਥਿਆ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਆਂਗਣ 'ਤੇ ਨੱਚਣਾ ਤਾਂ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪੰਜੇਬਾ ਘਰ ਰਹਿ ਗਈਆਂ...।

ਆਈ... ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋਮਲ ਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ...? ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵਿਆਹ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਪਾਥੀਆਂ ਨਾ ਪੱਥਣੀਆਂ ਪੈ ਜਾਣ। ਉਦੋਂ ਬਹੁਤੇ ਜਿਹੜੇ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬਹਾਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਢ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੇ ਰਸੀਲੇ-ਮੋਹਣੀ ਨੇ 2005 'ਚ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਸਾਲ ਕੀਮਤੀ ਬੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬੋਝੀ 16ਵੀਂ ਸਾਲਗਿਰਾ ਭੋਰੇ ਹੀ ਮਨਾਉਣੀ ਹੈ। ਤੇ ਫਿਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਆਈਆਂ। ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਿਸ ਨੇ ਬਹਿ ਕੇ ਗਾਇਆ... ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਰਟਾ ਨੇ ਵੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਵੀ, ਰਸੀਲੇ ਹੋਰੀ 'ਚੱਲੀ ਏ ਬਸੀਰਾਂ ਮੁਕਲਾਵੇ...' ਮਾਣਕ ਦਿਨੇ ਗੋੜੀ ਦੇ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਤੇ ਪਾਲੀ ਵੀ। ਬਬੀਤਾ ਪਾਲੀ ਹੋਰੀ ਰੱਜ ਕੇ ਨੱਚੀਆਂ। ਤੇ ਪੂਣੀਆਂ ਭਿੰਜਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਲਕਾਰ ਸਿੱਧੂ, ਚੰਗੇ ਆਂ ਜਾਂ ਮੰਦੇ... ਨਾਲ ਸੂਰੂ ਹੋ ਕੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਤੱਕ ਗਾਉਣਾ ਤੇ ਨੱਚਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਜਿੰਨੇ ਪੈਗ ਪੀਤੇ ਉਨੀਆਂ ਗਿਲਾਸੀਆਂ ਤੋੜੀਆਂ, ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗਾਇਕ ਵਿਆਹ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਤਾਂ 9 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਲਗਿਰਾ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਲੰਘ ਗਈ ਸੀ।

ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਛੇਤੀ ਸੌਣ ਦਾ ਯਤਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਪਤੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਸੌਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਖੜਕਣ ਦਾ ਡਰ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਡਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਲਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਆੱਪ-ਪੌਣਾ ਘੰਟਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡਰ ਤਾਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਪੱਲਾ ਬਾਬਲ ਨੇ ਫੜਾ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਨੇ, ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਹੋਈ ਜਾਣੇ ਨੇ ਤੇ ਕਈਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਿਨ ਸਵਰਗ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੱਟ ਗਈ, ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਏ, ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖੰਭੇ ਖਿਚਣ ਵਾਂਗ 'ਟੁੱਟੀ ਮੰਜੀ ਬਾਣ ਪੁਰਾਣਾ' ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਡਰ 'ਚ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਖਰਬੁਜ਼ੇ ਵਰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਕਰੇਲੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੋਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਦਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫਫੇਕੁੱਟਣੀਆਂ, ਝਗੜਾਲੂ ਸੁਬਦ ਤਾਂ ਸੁਣੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਬਹਿਸ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਆਣਪ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਕਾਰਨ ਮੁਰਖ ਜਾਂ ਸੁਰਾਬੀ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਲੱਖ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਓ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੁਬਦਾਂ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇ ਫਰੇਮ ਵਿਚ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨ ਬੋਲਿਆਂ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਔਰਤ ਤੋਂ ਮਰਦ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੁਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੇ ਗੱਡੇ ਵੀ ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਲੰਘਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲੁੰਗ-ਲਾਣਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪੁਲ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮੋਤੀ ਚੂਰ ਦਾ ਲੱਭੂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੀਹਨੇ ਤਾਂ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਖਾ ਲਿਆ ਠੀਕ ਹੈ ਤੇ ਜੀਹਦੇ ਹੱਥ 'ਚੋਂ ਤਿਲਕ ਕੇ ਖਿਲਰ ਗਿਆ ਉਹ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ 'ਚੋਂ 'ਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੀ ਹੰਭ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੇ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਦਾਅਵੇ ਕਰੀ ਜਾਣ ਪਰ ਯਕੀਨ ਕਰਿਓ ਛੜਿਆਂ ਨੇ ਸੁੱਕੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੰਗੀਨ ਮਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਛੜੇ ਵਿਆਹਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਿਆਣੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਘਰ 'ਚੋਂ ਮਰਦ ਦੀ ਜੋਬ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤੰਗੀ-ਤੁਰਸ਼ੀ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਔਰਤ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਕਿਤੋਂ ਰੁਪਿਆ ਧੋਲੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੱਢ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੈਰ! ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਦੇ ਵਾਜੇ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਕਈਆਂ ਲਈ ਉਦਾਸ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਸ਼ਨ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਧ ਬਣਦੇ ਦੇਖੇ ਹਨ।

ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਯਾਰ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਗੁਜ਼ਲ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ 'ਚ ਲਿਖ।' 'ਖੈਰ' ਚੰਦ ਮੰਨ ਤਾਂ ਗਿਆ ਪਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਡ ਛਪਿਆ ਉਥੋਂ ਇਹ ਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗ ਚੋਰੀ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ। ਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੰਦ ਸਤਰਾਂ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਚੰਦ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ, ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ

ਪੂਣੀਆਂ ਕੱਤਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਦਬੋਚ ਲਏ ਪੁਲਿਸ ਨੇ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਬਰਾਤਾਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਗੋਰਾ-ਕੂੜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਜਾਂਵੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਸੋਚਿਆ ਚਲੇ ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਹੀ ਲੈ ਚਲਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜੱਸੋਵਾਲ ਕਹੀ ਜਾਵੇ 'ਚੱਕ

ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਮ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ: ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਬਹੁਤ ਨੇ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਥੇ ਵਿਹਲਾ ਕੌਣ ਹੈ? ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਜਿਸ ਦਾਣੇ ਤੇ ਥੋਡੇ ਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੈ ਭਲਾ ਉਹ ਛਕੇਗਾ ਕੌਣ? ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗੌਣ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਾਣਕ ਸੁਣ ਲਿਓ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਦੂਲ ਚਾਹੇ ਹੰਸ, ਨੂਰ ਤੇ ਸੁਲਿੰਦਰਾ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭੋਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬਰਹੂਾਂ 'ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ' ਕਹਿਣਗੀਆਂ... ਬਾਪ ਦਾ ਸਾਇਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਚੰਦ ਨੇ ਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਤੀਕਰ ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਘਟਨਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਜੋ ਅੱਗੇ ਹੋਇਆ ਉਹ ਜੱਗੋਂ ਤੋਰਵਾਂ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਖੁਤ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਸ਼ੌਂਕੀ ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਤੇ ਖੁਤ 'ਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੁਗਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਰਦੇ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ 'ਅਜੀਤ' ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰ ਸੰਪਾਦਕ ਰਜਿੰਦਰ ਰਾਜਨ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮੱਕੜ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਭਾਜੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਚਲੇ 'ਦਿਨ ਗਿਣਦੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਸਾਰੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਹਾਣਦਿਆਂ... ਵਾਂਗ' ਸਾਹ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਨਾਲ ਦਿਨ ਲੰਘਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੁੜ ਗਈਆਂ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਹੀ ਦੋ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਖਤ ਲਿਖਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਲਹਿਰ 'ਚ ਲਾਹੇ ਦੀਆਂ

ਦੇ ਘੜੇ ਤੋਂ ਕੋਲਾ ਸਾਹ ਨਾ ਖਿੱਚ।' ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੱਦਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਂ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਤੋਂ ਡਰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਤਕਾਲੀਨ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨਾਲ ਭੋਗਪੁਰ ਲਾਗੇ ਜੋ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਖੈਰ! ਮੇਰੇ ਦੋ ਮਿੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਤਾਂ ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤੀ ਮੋਟੀ ਅਜਨੋਹੇ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸੀ। ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰ ਦੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਬਣ ਗਏ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਖਬਰ ਛਾਪੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਭੋਰੇ ਦਾ ਬਰਾਤ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਚੰਗੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਲੀ ਕੁ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਹੀ ਸੀ ਤੇ 22 ਜਣੇ ਮੇਰੀ ਬਰਾਤ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਮੈਰਿਜ ਪੈਲਿਸਾਂ ਦਾ ਉਦੋਂ ਪੱਖੰਡ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਤੇ ਮਿਲਣੀਆਂ-ਗਿਲਣੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ 'ਚ ਕਾਹਲੀ-ਕਾਹਲੀ ਹੀ ਨਿਬੜੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਹੁਰੇ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਵਿਆਹ 'ਚ ਬੀਅ ਦਾ ਲੇਖਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਸਰਦੂਲ, ਨੂਰੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ, ਬੂਟਾ, ਪੰਛੀ, ਜਸਪਿੰਦਰ, ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਇਹ ਵਿਆਹ 'ਚ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਤੇ 'ਕੈਂਠੇ ਵਾਲਾ ਭਾਈ ਤੇਰਾ ਕੀ ਲਗਦਾ' ਵਾਲਾ ਮਨਜੀਤ ਰਾਹੀਂ ਭੱਲੇ ਹੋਰਾਂ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਮਲਜੀਤ ਨੀਲੋਂ ਉਦੋਂ ਮਾਣੇ ਬਿੱਲੀ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ। ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਭਾਈ ਵੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦਾ ਨਾਨਾ ਹੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਕੰਮ ਨਿਬੜਦਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਭਾਵੇਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਉਤੇ-ਬੱਲੇ ਵਾਲੇ ਸਾਹ 'ਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਰਹੇ। ਤੇ ਫਿਰ ਹੋਈ ਉਹੀ ਗੱਲ, ਹਾਲੇ ਭਾਈ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਲਾਂਵ ਹੀ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ ਕਿ 'ਆ ਗਏ ਉਏ ਆ ਗਏ ਉਏ'

ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਹਾਲੇ ਤਿੰਨ ਲਾਵਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਾਣਾ ਕਿਥੇ ਨੂੰ ਸੀ? ਮਾੜੇ ਦਿਲ-ਗੁਰਦੇ ਵਾਲੇ ਖਿਸਕ ਗਏ। ਔਰਤਾਂ ਭੱਠੀ ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਾਹ 'ਚ ਸਾਹ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਮਾਣਕ ਤੇ ਜੱਸੋਵਾਲ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ 'ਆ ਗਏ, ਆ ਗਏ' ਦੀ ਰੌਲੀ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਰਣਜੀਤ ਮਣੀ ਤੇ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਮੇਰੇ ਸਿਹਰੇ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਣ ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਡਰ ਨਾਲ 'ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕੰਬੀ ਜਾਣ। ਲਾਵਾਂ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਨੇ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਸੀ ਕਿ 'ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਮੇਰੇ ਬਾਬਲਾ...।' ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੇਬੀ ਦਾ ਉਹ ਪਿੰਡ ਸੀ ਤੇ ਉਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਾਣੇ ਹੀ ਲਿਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬਰਾਤ ਨਾਲ ਵਾਹਵਾ ਢੋਲਕੀਆਂ ਵਾਜੇ ਆਉਣਗੇ। ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਠੇ-ਦੱਬੇ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਬੜ ਲਿਆ ਸੀ। ਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਛੇ ਘੰਟੇ ਅਖਾਤਾ ਚੱਲਿਆ, ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਿ ਰੇੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਸਪੀਕਰ। ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਚੌਕੀਦਾਰ ਬਣੇ ਮਿੱਤਰ ਮਨਜੀਤ ਤੇ ਤਰਲੋਚਨ ਜਿਵੇਂ ਰੋਗੀ ਦਾ ਸਫਲ ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਦੇ ਨੇ ਹੁਣ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਕਹੀ ਜਾਣ, ਪਰ ਚਿੱਤ ਨੂੰ ਚਿਤਮਣੀ ਲੱਗੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੁਰੀਕੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਮਾਣਕ ਦਫਾ ਹੋ ਜਾ ਨੀ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ... ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅੰਗ ਕੱਸਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੁਚੇਤ ਬਾਲਾ 'ਮੈਨੂੰ ਘੜਾ ਚੁਕਾ ਕੇ ਜਾਈ' ਵੇ ਚੋਬਰਾ... ਨਾਲ ਤੇ ਸਰਦੂਲ-ਨੂਰੀ 'ਨੱਚ ਸਾਲੀਏ ਨੀ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਚ...' ਨਾਲ। ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ ਹੋਊ, ਕੋਈ ਨੱਚਿਆ ਹੋਊ ਪਰ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਫਿਕਰਾਂ ਖਾਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਰੌਣਕ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਾਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਧੁਨ ਕੱਢੀ 'ਮੈਨੂੰ ਰੱਖ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਰ' ਤੇ ਇਉਂ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਚੇਤਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜਾ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਖੱਕੇ ਹੋਏ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਜਦੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਬਾਸੀਆਂ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਕ ਹੋਰ ਗਿਲਾ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਮਾਂ ਮੰਨਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਰੁਬੋਰਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਉਹ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਗੱਲ ਬਣੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਨੀ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ?

ਜੇ ਕੋਇਲਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਮਿਠੜੇ ਬੋਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਕੁੱਕੜਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਉਹੀ ਸਿੰਗ ਫਸਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਖੂਨ ਮਾੜੇ ਦਾ ਚੂਸ ਪਾਪ ਦੀ ਖੱਟੀ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਧਰਮੀ ਬਣ ਕੇ ਉਹੀਓ ਪਾਠ ਕਰਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਗੁੱਤ ਤੀਵੀਂ ਤੋਂ ਆਪ ਪੁਟਾਈ ਸੀ, 'ਜੈ ਮਾਈਆ ਦੀ' ਉਹੀ ਜੈਕਾਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੁਤੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਵਸਦੇ ਘਰ ਉਜਾੜੇ, ਸੱਥ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਉਹੀਓ ਸੁਲਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਉਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਅੰਦਰ ਵੜ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕਾਲਖ ਲਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਜੋ ਮਸਖਰੇ ਸ਼ਾਮ ਪਈ ਤੀਕ ਲੋਕ ਹਸਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਢਿੱਡ 'ਚ ਮੁੱਕੀਆਂ ਦੇ ਰਾਤ ਲੰਘਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ। ਮਰ ਗਿਆ ਲੀਡਰ, ਮੁਰਦਾ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਕਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਲੋਕੀਂ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਮੈਂ।

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ‘ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੀ*

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਦੀ ਲਾਟ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਹਸਦਿਆਂ ਹਸਦਿਆਂ ਆਪਾ ਵਾਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਕੌਮੀਅਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਅਤੇ 1710 ਈ: ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੌਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ।

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਧੂੰਹ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਪੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਆਦਿ ਨੇ, ਜੋ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਲਾਏ, ਦਾ ਵੀ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੁਟੇਰਾ ਅਤੇ ਧਾੜੇਮਾਰ ਸੀ। ਲੁਟੇਰਾ ਅਤੇ ਧਾੜੇਮਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਲੁੱਟ ਮਾਰ ਕਰੇ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਲੁੱਟ ਮਾਰ ਧਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਜੋਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੰਤਵ ਲੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਮਾਲਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਧਨ ਮਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਪ੍ਰਥਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹੀਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਦੇ ਉਲਟ ਤੱਤ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਰਜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਧਨ ਸਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਯੁੱਧ, ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਭੀੜਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਧਨ ਬਚਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਧਨ ਵੰਡਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :

ਦੀਵੇ ਪਾਵੇ ਤੇਲ ਤੇਲ।
ਇਕ ਮੋਹਰ ਤਿਹ ਦੇਵੈ ਮੇਲ।
ਰੂਠੀ ਭਾਂਡਾ ਲਿਆਵੈ ਘੁਮਿਆਰ,
ਦੇਵੈ ਮੋਹਰ ਕੱਢ ਖੀਸਿਓ ਭਾਰ।
ਲਕੜੀ ਚੂੜਤੋ ਲਿਆਵੈ ਕੋਈ।
ਮੋਹਰ ਖੀਸਿ ਦੇ ਦੇ ਓਈ।

ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਬਰੀ ਬੇਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਢੰਡੇਰਾ ਪਿਟਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਤਨ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਪੱਗੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਥ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁੱਟਣੀ ਤਾਂ ਦਰਕਿਨਾਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ‘ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ’ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਸੀ?’

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਕਰੂਰ ਹਤਿਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਢਾਹੇ ਸਨ। ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਕੀ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਧਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਨ ਸਮੇਂ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਹੰਝੂ ਨਾ ਕੇਰਿਆ, ਅਜਿਹੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਹਤਿਆਰਾ ਸੀ? ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਸਮ ‘ਇਬਰਤਨਾਮਾ’ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ‘ਮੈਂ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਹੀਦ (ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ) ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁਲਮ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਅਨਿਆਈ (ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ) ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਸਾਦ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਬੀਜ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਾ ਬੀਜਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਫਲ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।’ ਕਪੂਰੀ ਦਾ ਅਮਾਨੁੱਲਾ ਅਤੇ

ਇਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਦਮੁਦੀਨ ਹਰ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸੁਹਾਗ ਰਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਪੰਜ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਕੀ ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹਤਿਆਰਾ ਸੀ?

ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੀਨ ਮੰਨੀ ਤਾਂ ਉਸ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਜੁਲਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਕੋਈ ਉਸ ਨੇ ਕਬਰ ਪੁੱਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮਕਬਰਾ ਢਾਹਿਆ। ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਿਚ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੱਭਣ ਸਮੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਕਬਰਾਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਪਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਕਬਰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟੀ, ਕੋਈ ਮਕਬਰਾ ਨਹੀਂ ਢੁਕਿਆ, ਕੋਈ ਮਸੀਤ ਨਹੀਂ ਢਾਹੀ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ

ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਈਆਂ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਲ 28 ਅਪਰੈਲ, 1701 ਈ: ਨੂੰ ਪੁੱਜੀ ਖਬਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ‘ਉਸ (ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਬਚਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਚੁਨਾਚਿ ਜੋ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਵਲੋਂ ਰਜੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਨੀਯਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਾਜ ਅਤੇ ਖਤਬਾ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੁਣ ਪੜ੍ਹਨ। ਚੁਨਾਚਿ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਬਾਂਗ ਅਤੇ ਨਾਮਾਜ ਵਲੋਂ ਸੁੱਚ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।’ ਇਹ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

ਕਤਲ, ਕਤਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਤਾਣੇ ਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਜੁਲਮ ਅਨਿਆਂ, ਵਿਭਚਾਰ, ਅਧਰਮ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦਿਆਂ ਸੱਥਰ ਲਾਹੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ ਜੁਲਮ ਨਹੀਂ ਪਰਸਵਾਰਥ ਹੈ। ਪਰਸਵਾਰਥੀ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਮਲਾਲ ਤਾਂ ਕੀ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਇਕ ਸ਼ਿਕਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੇ ਜੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਦਿਆਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ, ਕਤਲ ਹੋਏ, ਮਾਰਧਾਤ ਹੋਈ, ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਤਲ ਸਨ ਨਾ ਮਾਰਧਾਤ। ਮਿ. ਥਾਰੰਟਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ‘ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।’ ਮਿਲਜ਼ ਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੀਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਭਰਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਸਾਫ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਕੋਈ ਦੋਸ਼, ਜ਼ਾਲਮ, ਬੇਰਹਿਮ ਜਾਂ ਕਰੂਰ ਹਤਿਆਰਾ ਨਹੀਂ।

ਹਿੰਦੂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਬੈਰਾਗੀ ਨਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਸੂਰਬੀਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੇ ਖੁੱਸੇ ਹੋਏ ਗੌਰਵ ਦੀ ਪੁਨਰਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਸ

ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਖਾਲਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਖਾਲਸਾ ਕੌਮ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ? ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਰਹਿਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ‘ਪੰਜ ਹਥਿਆਰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਨ ਆਵਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰਹਿਣਾ...।’ ਇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਵਾਬ ਅਮੀਨੁਦੌਲਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ‘ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ। ਦੀਨਦਾਰ ਖਾਂ ਦੀਨਦਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੀਰ ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਮੀਰ ਨਸੀਰ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ।’ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਪ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਢੀ ਬੰਸੀ ਅਖਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਸ

ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਭੰਗੂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਆਗੈ ਭੀ ਸਿਰ ਗੁਰੂਅਨ ਦੀਓ। ਹਮ ਭੀ ਚਾਹੈ ਉਸ ਸਾਕੇ ਕੀਯੋ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸਾਬੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਦੇ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਅਲੀ ਅਲੀ ਉਤ ਤੁਰਕ ਪੁਕਾਰੈ। ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਇਤ ਸਿੱਖ ਉਚਾਰੈ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਪਕੜੇ ਸਿੰਘ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ।’ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੈ ਜੋ ਮਰਨੇ ਵਾਰੇ। ਜੀਵਨ ਬੂਠੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰੇ। ਇਮ ਕਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨਾ। ਜੀਵਨ ਤਜ ਬਹਿ ਮਰਨ ਮਨ ਭਾਨਾ। ਸਬਦਨ ਤੜੀ ਖੜੀ ਕਰੈ ਅਰਦਾਸਾ। ਦੁਸ਼ਟ ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਆਖੈ ਨਾਸ। ਜਹਿ ਜਹਿ ਖਾਲਸੇ ਹੁਇ ਪਰਗਾਸ। ਖਾਲਸੈ ਨਿਬਾਹੁ ਹੈ ਕੋਸੀ ਸਾਸ। ਫਰੋਖਸੀਅਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਤਹਿ ਗੁੰਜਾਉਣ ਅਤੇ ‘ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ’ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਕਿਵੇਂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਸੀ। ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦੀ ਥਾਂ ਗਦੈਲਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਉਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ, ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹੀ ਜਠਿਨਪੁਰ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜਠਿਨਪੁਰ ਕਾ ਗੁਰੂ ਰੱਖੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਣਾ-ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰਹੇਗਾ ਤਿਸ ਦੀ ਗੁਰੂ ਬਹੁਤੀ ਕਰੇਗਾ।’ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ‘ਮੇਰਾ’ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੋਢੀ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:-

ਜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਭਈ ਉਲਾਦ,
ਗੌਤ ਉਚਾਰੈ ਸੋਢੀ ਤਾਦ।
ਹਮ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬੰਸੀ ਆਹੀ।
ਇਮ ਕਰ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਕਹਾ ਹੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਹੀ ਭੇਜੇ ਸਨ ਕੋਈ ਬੈਰਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਬੈਰਾਗੀ ਸੈਨਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਰਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਅਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖੁਦਵਾਇਆ। ਜੋ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਖੁਦਵਾਉਂਦਾ। ਜੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਦਵਾਏ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੰਘ ਹੀ ਕਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜੇਕਰ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਧੜੇ ਨੂੰ ‘ਬੰਦਈ ਖਾਲਸਾ’ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ? ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਜੋ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਖਾਲਸਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਗੱਡ ਖਾਲਸੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾਏ।
ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਸੇ ਪੱਟ ਗਿਰਾਏ।

ਹਿੰਦੂ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਬੰਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਸੂਰਬੀਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੇ ਖੁੱਸੇ ਹੋਏ ਗੌਰਵ ਦੀ ਪੁਨਰ ਜਾਗਰਤੀ ਲਈ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਕੀਤੀ, ਗਲਤ ਹੈ।

ਭੰਗੂ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਬੰਦੇ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਖਵਾਇਆ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਇਆ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਗੁਰੂ ਦਾ ਬੰਦਾ’ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਭਾਵ ‘ਗੁਰੂ ਸੇਵਕ’। ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਭੰਗੂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ। ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਕੈਦ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ

ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਭੰਗੂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਆਗੈ ਭੀ ਸਿਰ ਗੁਰੂਅਨ ਦੀਓ। ਹਮ ਭੀ ਚਾਹੈ ਉਸ ਸਾਕੇ ਕੀਯੋ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸਾਬੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਦੇ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਅਲੀ ਅਲੀ ਉਤ ਤੁਰਕ ਪੁਕਾਰੈ। ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਇਤ ਸਿੱਖ ਉਚਾਰੈ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਪਕੜੇ ਸਿੰਘ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ।’ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੈ ਜੋ ਮਰਨੇ ਵਾਰੇ।
ਜੀਵਨ ਬੂਠੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰੇ।
ਇਮ ਕਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨਾ।
ਜੀਵਨ ਤਜ ਬਹਿ ਮਰਨ ਮਨ ਭਾਨਾ।

ਸਬਦਨ ਤੜੀ ਖੜੀ ਕਰੈ ਅਰਦਾਸਾ।
ਦੁਸ਼ਟ ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਆਖੈ ਨਾਸ।
ਜਹਿ ਜਹਿ ਖਾਲਸੇ ਹੁਇ ਪਰਗਾਸ।
ਖਾਲਸੈ ਨਿਬਾਹੁ ਹੈ ਕੋਸੀ ਸਾਸ।
ਫਰੋਖਸੀਅਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਤਹਿ ਗੁੰਜਾਉਣ ਅਤੇ ‘ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ’ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਕਿਵੇਂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਸੀ।

ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦੀ ਥਾਂ ਗਦੈਲਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਉਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ, ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹੀ ਜਠਿਨਪੁਰ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜਠਿਨਪੁਰ ਕਾ ਗੁਰੂ ਰੱਖੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਣਾ-ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰਹੇਗਾ ਤਿਸ ਦੀ ਗੁਰੂ ਬਹੁਤੀ ਕਰੇਗਾ।’ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ‘ਮੇਰਾ’ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

ਭੰਗੂ ਸਾਹਿਬ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪਹਾੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸੀ। ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਪਤਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਆਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ। ਭੰਗੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਗਲਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਬੈਰਾਗੀ ਸਾਧੂ ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਦਬਾ ਪਾ ਕੇ ਲਿਖਾਏ ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਭੰਗੂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਜਬ ਮਾਤਾ ਸਰਾਪ ਕਰ ਦੀਆ।
ਬਯਾਕੁਲ ਬੰਦਾ ਤਿਸ ਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ।
ਅਤੇ ਸਿਰਤ ਕਰੈ ਔ ਸੀਸ ਹਿਲਾਵੈ।
ਮੂੰਹੋਂ ਬਕੇ ਕਛ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੈ।

ਅਜਿਹੀ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ‘ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਕਦੇ ਬੇਮੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਬੈਰਾਗੀ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ:

ਮੈਂ ਹੂੰ ਉਸੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਦਾਸਾ।
ਕੀਯੈ ਜਿਸ ਖਾਲਸਾ ਪੁਕਾਸਾ।

ਭੰਗੂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ‘ਮੈਂ ਫਤਹਿ ਦਰਸ਼ਨ ਬੋਲਾਂਗਾ ਅਤੇ ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ’ ਹਟਾਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੰਗੀ ਨਾਹਰੇ ‘ਫਤਹਿ ਦਰਸ਼ਨ’ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ’ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸਦੇ

‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ’ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਵਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਮੱਤਭੇਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।’ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬੰਦੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ’ ਹੀ ਗੁੰਜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਭੰਗੂ ਜੀ ਅਗਲਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ‘ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੰਥ ਖੋਟਾ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੰਥ ਚਲਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਸੋਢੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹਾਂ।’ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ:

ਆਗੈ ਭੀ ਸਿਰ ਗੁਰੂਅਨ ਦੀਓ।
ਹਮ ਭੀ ਚਹੈ ਉਸ ਸਾਕੇ ਕੀਯੋ।

ਉਹ ਆਪ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂਆਂ ਜਿਹਾ ਸਾਕਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੰਥ ਖੋਟਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਵੀ ਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਨਾ ਹੀ ਖਾਲਸੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੋ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ, ਕੋਈ ਖੱਟ-ਪੱਟ ਹੋਈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਢੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸੋਢੀ ਕਿਉਂ ਜੋੜਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਵੰਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਸੋਢੀ ਕਹਾਇਆ।

ਭੰਗੂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ‘ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਜਪਾਂਗਾ।’ ਭਲਾ ਉਹ ਪੁਰਖ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਪੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭੰਗੂ ਤਾਂ ਆਪ ਇਸੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ।
ਜੇ ਮਾਂਗੇ ਤਿਸ ਸੋਢੂ ਦਿਵਾਵੈ।
ਬੰਦਾ ਖਾਲਸੈ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਵੈ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਵੈ।
ਅਕਾਲ ਉਸਤਿਤ ਵਾਚ ਚੰਡੀ ਪੜ੍ਹਾਵੈ।
ਅਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ।

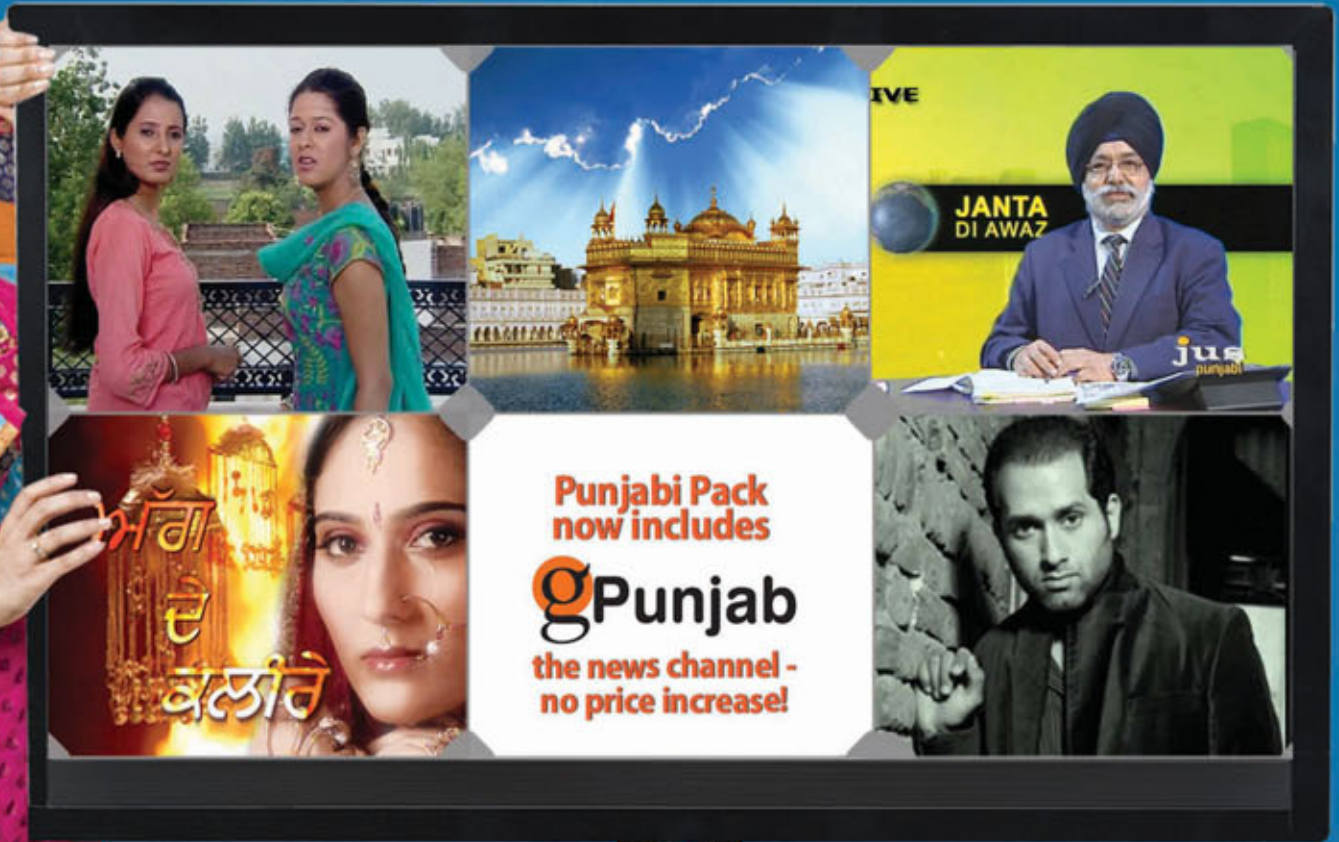
ਭੰਗੂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ‘ਉਸਨੇ ਮੰਡੀ ਦੀ ਇਕ ਰੰਡੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਤ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤਾ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਹ ਚੰਬੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਹਰੀ ਰਾਮ ਖੱਤਰੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਤੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਤ ਵਿਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਭਚਾਰ ਨਹੀਂ। ਬਾਬਾ ਵਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪ ਵੀ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁੱਤ-ਪੋਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ‘ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕੁਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਵਿਵਰਜਿਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਸਾਰ-ਤਿਆਗੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਉੱਚਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮਕਾਲੀ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਐਸੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਵੇ।... ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੀ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੁਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਆਪ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹ ਤੁਮ ਨਿੱਤ ਬਢੈਯਹੁ। ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੂਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ। (ਚਰਿਤ੍ਰ 21, 51)

ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸਾਹਦੌਲਾ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਔਰਤ ਈਮਾਨ, ਪੁੱਤਰ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਦੌਲਤ ਗੁਜਰਾਨ, ਫਕੀਰ ਨਾ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ।’

ਅਗਲਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਹੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੁਆਰਾ

ਦਿਲ ਪੰਜਾਬੀ... ਡਿਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ...

PUNJABI PACK \$19.99/mo.

LOCAL CHANNELS \$9.99/mo.

= \$29⁹⁸/_{mo}

Get Punjabi Pack with American Local channels and receive

- No equipment to buy
- Free DVR Upgrade (\$6/mo. DVR Service fee applies)
- Free Activation (with Agreement)
- No Additional Service Access fee

Subscribe Today
1-888-242-2276

Digital Home Advantage offer requires 24-month commitment and credit qualification. If service is terminated before the end of commitment, a cancellation fee of \$17.50/month remaining will apply. All equipment is leased and must be returned to DISH Network upon cancellation or unreturned equipment fees apply. Limit 6 leased tuners per account; lease upgrade fees will apply for select receivers; monthly fees may apply based on type and number of receivers. HD programming requires HD television. All prices, packages and programming subject to change without notice. Local channels only available in certain areas. Offer is subject to the terms of applicable Promotional and Residential Customer Agreements. Additional restrictions and fees may apply. First-time DISH Network customers only. Offer ends 5/31/10. © 2010, DISH Network L.L.C. All rights reserved.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ

ਜਿਨਾ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਨਾ ਵਿਸਰੈ ਹਰਿ ਨਾਮਾਂ ਮਨਿ ਮੰਤੁ॥ ਧੰਨੁ ਸਿ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ਪੂਰਨੁ ਸੇਈ ਸੰਤੁ॥

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੁਬਾਣਾ ਬਰਾਦਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਜਵਲ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ।

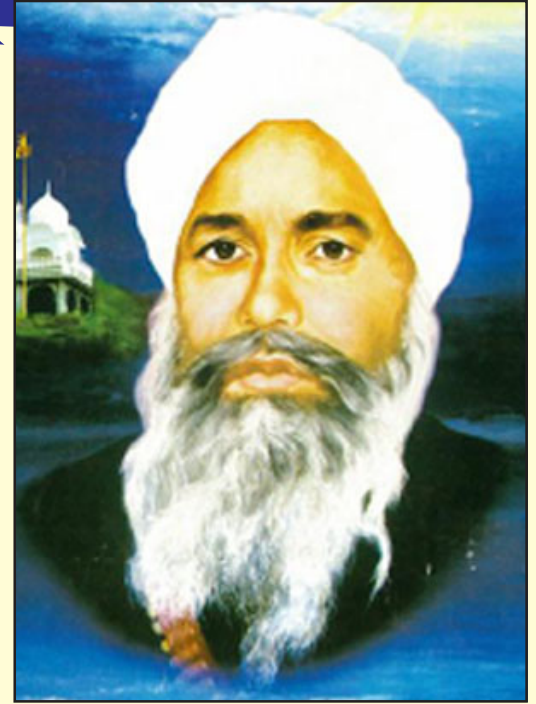
ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ

ਵਲੋਂ

ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ

10005 Colorado Street Crown Point IN 46307

ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 60ਵੀਂ ਬਰਸੀ

ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਆਰੰਭ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ

4 ਜੂਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 9.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ

5 ਜੂਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 7 ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਭਾਈ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ

ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭੋਗ

6 ਜੂਨ ਐਤਵਾਰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ

ਰਾਗੀ ਜਥੇ

ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲਪੁਰ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਊਥਬੈਂਡ, ਇੰਡੀਆਨਾ
ਭਾਈ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਲੋਂ 6 ਜੂਨ 2010 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਪੰਜਾਵਾਂ ਮੇਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਓ ਜੀ।

ਸੰਗਤ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ:765-714-2699, ਪਾਲ ਖਲੀਲ:269-861-1800, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂਾਂ:317-362-5843, ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ:574-320-3242, ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ:219-741-2119, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ:708-205-5235, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂਾਂ:219-670-7289, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ:219-775-5903, ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ: 219-484-9403, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ:219-588-1817, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੈਂਡੀ:219-617--5641, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਭੀਵਾਲ:515-991-4274, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੇਲੀਆ:219-218-2042, ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕਭਾਮੂ:219-828-8410

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਡਾਲਾ), ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂਾਂ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂਾਂ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਗਿਆਣਾ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਤਲਵੰਡੀ ਕੂਕਿਆਂ), ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਵਾਨ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲੀਆ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਟੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਲੇਮਪੁਰ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੇਲੀਆ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਤਲਵੰਡੀ ਕੂਕਿਆਂ), ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ